

Πρὸς Ἑβραίους

Πολυμερῶς¹ καὶ πολυτρόπως² πάλαι³ ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς **1**
πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων
ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν ἔθηκεν κληρονόμον⁴ πάντων, δι' οὗ καὶ **2**
τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν, ὃς ὢν ἀπαύγασμα⁵ τῆς δόξης καὶ **3**
χαρακτήρ⁶ τῆς ὑποστάσεως⁷ αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ
ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθαρισμόν⁸
ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς
μεγαλowsύνης⁹ ἐν ὑψηλοῖς,¹⁰ τοσοῦτῳ¹¹ κρείττων¹² γενόμενος τῶν **4**
ἀγγέλων, ὅσω διαφορώτερον¹³ παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν¹⁴
ὄνομα. Τίνι γὰρ εἰπέν ποτε τῶν ἀγγέλων, Υἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ **5**
σήμερον γεγέννηκά σε; Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα,
καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν; Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ¹⁵ τὸν **6**
πρωτότοκον¹⁶ εἰς τὴν οἰκουμένην¹⁷ λέγει, Καὶ προσκυνησάτωσαν
αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ. Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει, **7**
Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς¹⁸
αὐτοῦ πυρὸς φλόγα:¹⁹ πρὸς δὲ τὸν υἱόν, Ὁ θρόνος σου, ὁ θεός, εἰς **8**

¹ πολυμερῶς, in various parts, in many parts. ² πολυτρόπως, in many ways. ³ πάλαι, long ago, of old. ⁴ κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ⁵ ἀπαύγασμα, τος, τό, radiance, effulgence. ⁶ χαρακτήρ, ἦρος, ὁ, impress, exact representation. ⁷ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ⁸ καθαρισμός, οὔ, ὁ, cleansing, purification. ⁹ μεγαλowsύνη, ης, ἡ, greatness, majesty. ¹⁰ ὑψηλός, high, lofty. ¹¹ τοσοῦτος, so great, so much. ¹² κρείττων, stronger, more excellent. ¹³ διάφορος, various, different. ¹⁴ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹⁵ εἰσάγω, lead in, bring in. ¹⁶ πρωτότοκος, first-born. ¹⁷ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁸ λειτουργός, οὔ, ὁ, minister, servant. ¹⁹ φλόξ, φλογός, ἡ, flame.

τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ῥάβδος¹ εὐθύτητος² ἢ ῥάβδος¹ τῆς
 βασιλείας σου. Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν·³ 9
 διὰ τοῦτο ἔχρισέν⁴ σε ὁ θεός, ὁ θεός σου, ἔλαιον⁵ ἀγαλλιάσεως⁶
 παρὰ τοὺς μετόχους⁷ σου. Καί, Σὺ κατ' ἀρχάς, κύριε, τὴν γῆν 10
 ἐθεμελίωσας,⁸ καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί· αὐτοὶ 11
 ἀπολύνται, σὺ δὲ διαμένεις·⁹ καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον
 παλαιωθήσονται,¹⁰ καὶ ὡσεὶ¹¹ περιβόλαιον¹² ἐλίξεις¹³ αὐτούς, καὶ 12
 ἀλλαγῇσονται·¹⁴ σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ
 ἐκλείψουσιν.¹⁵ Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν ποτε, Κάθου 13
 ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον¹⁶ τῶν
 ποδῶν σου; Οὐχὶ πάντες εἰσὶν λειτουργικὰ¹⁷ πνεύματα, εἰς 14
 διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν¹⁸
 σωτηρίαν;

Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως¹⁹ ἡμᾶς προσέχειν²⁰ τοῖς ἀκουσθεῖσιν, 2
 μήποτε παραρρυῶμεν.²¹ Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος 2
 ἐγένετο βέβαιος,²² καὶ πᾶσα παράβασις²³ καὶ παρακοή²⁴ ἔλαβεν
 ἔνδικον²⁵ μισθαποδοσίαν,²⁶ πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα²⁷ τηλικαύτης 3

¹ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ² εὐθύτης, ητος, ἡ, righteousness, uprightness. ³ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ⁴ χρίω, ανoint. ⁵ ἔλαιον, ου, τό, olive oil. ⁶ ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ⁷ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ⁸ θεμελιόω, lay a foundation, found. ⁹ διαμένω, remain, continue. ¹⁰ παλαιόω, make or become old, obsolete. ¹¹ ὡσεὶ, like, about. ¹² περιβόλαιον, ου, τό, covering, cloak. ¹³ ἐλίσσω, roll up, coil. ¹⁴ ἀλλάσσω, change, alter. ¹⁵ ἐκλείπω, fail, cease. ¹⁶ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ¹⁷ λειτουργικός, engaged in special service. ¹⁸ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹⁹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²⁰ προσέχω, take head of, attend to. ²¹ παραρρέω, be washed away, drift away. ²² βέβαιος, firm, secure. ²³ παράβασις, εως, ἡ, going aside, transgression. ²⁴ παρακοή, ἡς, ἡ, disobedience. ²⁵ ἔνδικος, righteous, just. ²⁶ μισθαποδοσία, ας, ἡ, recompense, reward. ²⁷ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ²⁸ τηλικαύτος, so great, so large.

ἀμελήσαντες¹ σωτηρίας; Ὅτις, ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ
 τοῦ κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη,² 4
 συνεπιμαρτυροῦντος³ τοῦ θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασιν,⁴ καὶ
 ποικίλαις⁵ δυνάμεσιν, καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς,⁶ κατὰ τὴν
 αὐτοῦ θέλησιν.⁷

Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξεν τὴν οἰκουμένην⁸ τὴν μέλλουσαν, περὶ 5
 ἧς λαλοῦμεν. Διεμαρτύρατο⁹ δέ πού¹⁰ τις λέγων, Τί ἐστίν 6
 ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκη¹¹ αὐτοῦ; Ὁ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι
 ἐπισκέπη¹² αὐτόν; Ἠλάττωσας¹³ αὐτὸν βραχύ¹⁴ τι παρ' 7
 ἀγγέλους; δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας¹⁵ αὐτόν: πάντα ὑπέταξας 8
 ὑποκάτω¹⁶ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξει αὐτῷ τὰ
 πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον.¹⁷ Νῦν δὲ οὐπω¹⁸
 ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα. Τὸν δὲ βραχύ¹⁴ τι παρ' 9
 ἀγγέλους ἡλαττωμένον¹³ βλέπομεν Ἰησοῦν, διὰ τὸ πάθημα¹⁹ τοῦ
 θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον,¹⁵ ὅπως χάριτι θεοῦ ὑπὲρ
 παντὸς γεύσῃται²⁰ θανάτου. Ἐπρεπεν²¹ γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ 10
 πάντα, καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα,
 τὸν ἀρχηγὸν²² τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων¹⁹ τελειῶσαι.²³ 11

¹ ἀμελέω, neglect, be unconcerned. ² βεβαιώω, confirm, secure. ³ συνεπιμαρτυρέω, bear witness together with. ⁴ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁵ ποικίλος, varied, manifold. ⁶ μερισμός, οὐ, ὅ, division, distribution. ⁷ θέλησις, εως, ἡ, will, willing. ⁸ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁰ πού, somewhere, about. ¹¹ μιμνήσκομαι, remember, recall. ¹² ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹³ ἐλαττώω, make lower, decrease. ¹⁴ βραχύς, short, little. ¹⁵ στεφανόω, crown, reward. ¹⁶ ὑποκάτω, under, below. ¹⁷ ἀνυπότακτος, not subject to rule, rebellious. ¹⁸ οὐπω, not yet. ¹⁹ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ²⁰ γεύομαι, taste, experience. ²¹ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ²² ἀρχηγός, οὐ, ὅ, founder, leader. ²³ τελειώω, fill, fulfill.

Ὁ τε γὰρ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι, ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν
 αἰτίαν¹ οὐκ ἐπαισχύνεται² ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν, λέγων, 12
 Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας
 ὑμνήσω³ σε. Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι πεποιηθὼς ἐπ' αὐτῷ. Καὶ 13
 πάλιν, Ἴδου ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἃ μοι ἔδωκεν ὁ θεός. Ἐπεὶ οὖν τὰ 14
 παιδία κεκοινωνήκεν⁴ σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτοὺς
 παραπλησίως⁵ μετέσχεν⁶ τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου
 καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος⁷ ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστιν τὸν
 διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ⁸ τοὺτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ 15
 παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι⁹ ἦσαν δουλείας.¹⁰ Οὐ γὰρ δήπου¹¹ ἀγγέλων 16
 ἐπιλαμβάνεται,¹² ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραάμ ἐπιλαμβάνεται.¹² 17
 Ὅθεν¹³ ὤφειλεν κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι,¹⁴ ἵνα
 ἐλεήμων¹⁵ γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν, εἰς τὸ
 ἰλάσκεσθαι¹⁶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτοὺς 18
 πειρασθεῖς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.¹⁷

Ὅθεν,¹³ ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως¹⁸ ἐπουρανίου¹⁹ μέτοχοι,²⁰ 3
 κατανοήσατε²¹ τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας²²
 ἡμῶν Ἰησοῦν χριστόν, πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὥς καὶ 2

¹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ² ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed. ³ ὑμνέω, sing to, praise. ⁴ κοινωνέω, have a share of, share. ⁵ παραπλησίως, similarly, likewise. ⁶ μετέχω, partake of, share in. ⁷ κράτος, οὐς, τό, power, dominion. ⁸ ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ⁹ ἔνοχος, involved in, liable. ¹⁰ δουλεία, ας, ἡ, slavery, bondage. ¹¹ δήπου, of course, surely. ¹² ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹³ ὅθεν, from where, from which. ¹⁴ ὁμοιώω, make like, liken. ¹⁵ ἐλεήμων, merciful, sympathetic. ¹⁶ ἰλάσκομαι, propitiate, expiate. ¹⁷ βοηθέω, come to the aid of. ¹⁸ κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ¹⁹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁰ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ²¹ κατανοέω, observe, understand. ²² ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession.

Μωϋσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ 3
Μωϋσῆν ἡξίωται,¹ καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ
κατασκευάσας² αὐτόν. Πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται² ὑπό τινος: 4
ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας² θεός. Καὶ Μωϋσῆς μὲν πιστὸς ἐν 5
ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων,³ εἰς μαρτύριον⁴ τῶν
λαληθησομένων: χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ: οὗ 6
οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα⁵ τῆς
ἐλπίδος μέχρι⁶ τέλους βεβαίαν⁷ κατάσχωμεν.⁸ Διό, καθὼς λέγει 7
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, 8
μὴ σκληρύνητε⁹ τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ,¹⁰
κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ¹¹ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὗ ἐπείρασάν με 9
οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν¹² με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου
τεσσαράκοντα¹³ ἔτη. Διὸ προσώχθισα¹⁴ τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, καὶ 10
εἶπον, Ἄει¹⁵ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ: αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς
ὁδοὺς μου: ὡς ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν 11
κατάπαυσίν¹⁶ μου. Βλέπετε, ἀδελφοί, μήποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν 12
καρδία πονηρὰ ἀπιστίας¹⁷ ἐν τῷ ἀποστήναι¹⁸ ἀπὸ θεοῦ ζώντος: 13
ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἐκάστην ἡμέραν, ἅχρι οὗ τὸ
σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ⁹ ἐξ ὑμῶν τις ἀπάτῃ¹⁹ τῆς

¹ ἡξιόω, consider worthy. ² κατασκευάζω, prepare, build. ³ θεράπων, οντος, ὁ, attendant, servant. ⁴ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness.

⁵ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ⁶ μέχρι, until, as far as (gen). ⁷ βέβαιος, firm, secure. ⁸ κατέχω, hold back, hold fast. ⁹

σκληρύνω, harden. ¹⁰ παραπικρασμός, οὔ, ὁ, rebellion, provocation. ¹¹ πειρασμός, οὔ, ὁ, temptation, trial. ¹² δοκιμάζω, prove, approve.

¹³ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁴ προσοχθίζω, be angry, am displeased with. ¹⁵ ἀεί, always, ever. ¹⁶ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ¹⁷ ἀπιστία, ας, ἡ, unbelief, unfaithfulness. ¹⁸ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁹ ἀπάτῃ, ης, ἡ, deceit, deceitfulness.

ἁμαρτίας· μέτοχοι¹ γὰρ γεγόναμεν τοῦ χριστοῦ, ἐάνπερ τὴν 14
 ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως² μέχρι³ τέλους βεβαίαν⁴ κατάσχωμεν·⁵ ἐν 15
 τῷ λέγεσθαι, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ
 σκληρύνητε⁶ τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ.⁷ Τινὲς 16
 γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν,⁸ ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξεληθόντες ἐξ
 Αἰγύπτου διὰ Μωϋσέως. Τίσιν δὲ προσώχθισεν⁹ τεσσαράκοντα 17
 ἔτη; Οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν, ὧν τὰ κῶλα¹¹ ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; 18
 Τίσιν δὲ ὤμοσεν μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν¹² αὐτοῦ,
 εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν;¹³ Καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν 19
 εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν.¹⁴

Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε καταλειπομένης¹⁵ ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς 4
 τὴν κατάπαυσιν¹² αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκεῖναι.¹⁶ Καὶ 2
 γὰρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ¹⁷ κἀκεῖνοι·¹⁸ ἀλλ' οὐκ
 ὠφέλησεν¹⁹ ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς²⁰ ἐκείνους, μὴ συγκεκραμένους²¹
 τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. Εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν¹² 3
 οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἶρηκεν, Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ
 εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν¹² μου· καίτοι²² τῶν ἔργων ἀπὸ
 καταβολῆς²³ κόσμου γεννηθέντων. Εἶρηκεν γὰρ που²⁴ περὶ τῆς 4

¹ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ² ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ³ μέχρι, until, as far as (gen). ⁴ βέβαιος, firm, secure. ⁵ κατέχω, hold back, hold fast. ⁶ σκληρύνω, harden. ⁷ παραπικρασμός, οὗ, ὁ, rebellion, provocation. ⁸ παραπικραίνω, embitter, provoke. ⁹ προσοχθίζω, be angry, am displeased with. ¹⁰ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹¹ κῶλον, ου, τό, dead body, corpse. ¹² κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ¹³ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹⁴ ἀπιστία, ας, ἡ, unbelief, unfaithfulness. ¹⁵ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁶ ὑστερέω, lack, need. ¹⁷ καθάπερ, even as, just as. ¹⁸ κἀκεῖνος, and he, and she. ¹⁹ ὠφελέω, profit, help. ²⁰ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ²¹ συγκεράννυμι, blend, unite. ²² καίτοι, yet, although. ²³ καταβολή, ἡς, ἡ, foundation, depositing. ²⁴ που, somewhere, about.

ἐβδόμῃς¹ οὕτως, Καὶ κατέπαυσεν² ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ¹
 ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ· καὶ ἐν τούτῳ πάλιν, Εἰ 5
 εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν³ μου. Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται⁴ 6
 τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον⁵ εὐαγγελισθέντες οὐκ
 εἰσῆλθον δι' ἀπειθείαν,⁶ πάλιν τινὰ ὀρίζει⁷ ἡμέραν, Σήμερον, ἐν 7
 Δαυὶδ λέγων, μετὰ τοσοῦτον⁸ χρόνον, καθὼς εἴρηται, Σήμερον
 ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε⁹ τὰς καρδίας
 ὑμῶν. Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν,² οὐκ ἂν περὶ ἄλλης 8
 ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. Ἄρα ἀπολείπεται⁴ σαββατισμὸς¹⁰ τῷ 9
 λαῷ τοῦ θεοῦ. Ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν³ αὐτοῦ καὶ 10
 αὐτὸς κατέπαυσεν² ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων
 ὁ θεός. Σπουδάσωμεν¹¹ οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, 11
 ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι¹² πέσῃ τῆς ἀπειθείας.⁶ Ζῶν 12
 γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, καὶ ἐνεργής,¹³ καὶ τομώτερος¹⁴ ὑπὲρ πᾶσαν
 μάχαιραν δίστομον,¹⁵ καὶ διϊκνούμενος¹⁶ ἄχρι μερισμοῦ¹⁷ ψυχῆς
 τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν¹⁸ τε καὶ μυελῶν,¹⁹ καὶ κριτικὸς²⁰
 ἐνθυμήσεων²¹ καὶ ἐννοιῶν²² καρδίας. Καὶ οὐκ ἔστιν κτίσις²³ 13
 ἀφανής²⁴ ἐνώπιον αὐτοῦ· πάντα δὲ γυμνά²⁵ καὶ τετραχληλισμένα²⁶

¹ ἑβδομος, seventh. ² καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ³ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ⁴ ἀπολείπω, leave, leave behind. ⁵ πρότερον, formerly, before. ⁶ ἀπειθεια, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ⁷ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ⁸ τοσοῦτος, so great, so much. ⁹ σκληρύνω, harden. ¹⁰ σαββατισμός, οὐ, ὁ, sabbath rest, sabbath observance. ¹¹ σπουδάζω, hasten, be eager. ¹² ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example. ¹³ ἐνεργής, effective, active. ¹⁴ τομώτερος, sharper, keener. ¹⁵ δίστομος, two-edged. ¹⁶ διϊκνέομαι, pierce, penetrate. ¹⁷ μερισμός, οὐ, ὁ, division, distribution. ¹⁸ ἁρμός, οὐ, ὁ, joint, joint of the body. ¹⁹ μυελός, οὐ, ὁ, marrow. ²⁰ κριτικός, able to judge, critical. ²¹ ἐνθύμησις, εως, ἡ, deliberation, thought. ²² ἐννοια, ας, ἡ, thought, intention. ²³ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ²⁴ ἀφανής, invisible, hidden. ²⁵ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ²⁶ τετραχλίζω, am laid bare, laid open.

τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν 14

τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας.¹ Οὐ γὰρ ἔχομεν 15

ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθεῖν² ταῖς ἀσθενείαις³ ἡμῶν,

πεπειραμένον⁴ δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα,⁵ χωρὶς ἁμαρτίας. 16

Προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα

λάβωμεν ἔλεον, καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς εὐκαιρον⁶ βοήθειαν.⁷

Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς, ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων 5

καθίσταται⁸ τὰ πρὸς τὸν θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά⁹ τε καὶ θυσίας

ὑπὲρ ἁμαρτιῶν: μετριοπαθεῖν¹⁰ δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν¹¹ καὶ 2

πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικείται¹² ἀσθένειαν:³ καὶ διὰ 3

ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ,

προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν 4

τιμὴν, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καθάπερ¹³ καὶ Ἀαρών. 5

Οὕτως καὶ ὁ χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γεννηθῆναι ἀρχιερέα,

ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον

γεγέννηκά σε. Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα 6

κατὰ τὴν τάξιν¹⁴ Μελχισεδέκ.¹⁵ Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς 7

¹ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ² συμπαθεῖν, sympathize with, have compassion on. ³ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁴ πειράω, try, attempt. ⁵ ὁμοιότης, ἡτος, ἡ, likeness, similarity. ⁶ εὐκαιρος, timely, suitable. ⁷ βοήθεια, ας, ἡ, help, assistance. ⁸ καθίστημι, set, constitute. ⁹ δῶρον, ου, τό, gift, present. ¹⁰ μετριοπαθεῖν, moderate one's feelings, deal gently. ¹¹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹² περικείμεαι, be around, surround. ¹³ καθάπερ, even as, just as. ¹⁴ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ¹⁵ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek.

αὐτοῦ, δεήσεις¹ τε καὶ ἱκετηρίας² πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν
αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς³ ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων⁴
προσενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς⁵ ἀπὸ τῆς εὐλαβείας,⁶ καίπερ⁷ ὧν⁸ 8
υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθεν τὴν ὑπακοήν,⁸ καὶ τελειωθεὶς⁹ 9
ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν¹⁰ αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος¹¹ σωτηρίας
αἰωνίου: προσαγορευθεὶς¹² ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν 10
τάξιν¹³ Μελχισεδέκ.¹⁴

Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμηνευτός¹⁵ λέγειν, ἐπεὶ 11
νωθοὶ¹⁶ γέγονατε ταῖς ἀκοαῖς.¹⁷ Καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι 12
διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρεῖαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν
ὑμᾶς, τίνα τὰ στοιχεῖα¹⁸ τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων¹⁹ τοῦ θεοῦ: καὶ
γέγονατε χρεῖαν ἔχοντες γάλακτος,²⁰ καὶ οὐ στερεᾶς²¹ τροφῆς.²² 13
Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων²³ γάλακτος²⁰ ἄπειρος²⁴ λόγου δικαιοσύνης:
νήπιος²⁵ γὰρ ἐστίν. Τελείων²⁶ δέ ἐστιν ἡ στερεὰ²¹ τροφή,²² τῶν διὰ 14
τὴν ἔξιν²⁷ τὰ αἰσθητήρια²⁸ γεγυμνασμένα²⁹ ἐχόντων πρὸς
διάκρισιν³⁰ καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

¹ δεήσεις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ² ἱκετηρία, ας, ἡ, supplication, entreaty. ³ κραυγή, ἡς, ἡ, outcry, crying. ⁴ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ⁵ εἰσακούω, listen, hear. ⁶ εὐλάβεια, ας, ἡ, awe, reverence. ⁷ καίπερ, although. ⁸ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ⁹ τελειόω, fill, fulfill. ¹⁰ ὑπακούω, obey, listen. ¹¹ αἴτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ¹² προσαγορεύω, call by name, designate. ¹³ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ¹⁴ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ¹⁵ δυσερμηνευτός, hard to explain. ¹⁶ νωθρός, lazy, sluggish. ¹⁷ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ¹⁸ στοιχεῖον, τό, elementary principles, elements. ¹⁹ λόγιον, οὐ, τό, saying, oracle. ²⁰ γάλα, γαλακτος, τό, milk. ²¹ στερεός, hard, firm. ²² τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ²³ μετέχω, partake of, share in. ²⁴ ἄπειρος, unacquainted with, unaccustomed to. ²⁵ νήπιος, infant, child. ²⁶ τέλειος, complete, perfect. ²⁷ ἔξις, εως, ἡ, maturity, condition. ²⁸ αἰσθητήριον, ου, τό, faculty of perception, sense. ²⁹ γυμνάζω, train, undergo discipline. ³⁰ διάκρισις, εως, ἡ, act of passing judgment.

Διό, ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα¹ ⁶
 φερώμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον² καταβαλλόμενοι³ μετανοίας⁴ ἀπὸ
 νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν, βαπτισμῶν⁵ διδαχῆς, ²
 ἐπιθέσεώς⁶ τε χειρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν, καὶ κρίματος
 αἰωνίου. Καὶ τοῦτο ποιήσωμεν, ἕνπερ ἐπιτρέπη⁷ ὁ θεός. ³
 Ἀδύνατον⁸ γὰρ τοὺς ἅπαξ⁹ φωτισθέντας,¹⁰ γευσάμενους¹¹ τε τῆς
 δωρεᾶς¹² τῆς ἐπουρανίου,¹³ καὶ μετόχους¹⁴ γενηθέντας πνεύματος
 ἁγίου, καὶ καλὸν γευσάμενους¹¹ θεοῦ ῥῆμα, δυνάμεις τε ⁵
 μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπεσόντας,¹⁵ πάλιν ἀνακαινίζειν¹⁶ εἰς ⁶
 μετάνοιαν,⁴ ἀνασταυροῦντας¹⁷ ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ
 παραδειγματίζοντας.¹⁸ Γῆ γὰρ ἡ πιούσα τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλάκις¹⁹ ⁷
 ἐρχόμενον ὑετόν,²⁰ καὶ τίκτουσα²¹ βοτάνην²² εὖθετον²³ ἐκείνοις δι'
 οὗς καὶ γεωργεῖται,²⁴ μεταλαμβάνει²⁵ εὐλογίας²⁶ ἀπὸ τοῦ θεοῦ: ⁸
 ἐκφέρουσα²⁷ δὲ ἀκάνθας²⁸ καὶ τριβόλους,²⁹ ἀδόκιμος³⁰ καὶ
 κατάρας³¹ ἐγγύς, ἥς τὸ τέλος εἰς καῦσιν.³²

¹ τελειότης, ἦτος, ἡ, perfection, completeness. ² θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ³ καταβάλλω, strike down, found. ⁴ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁵ βαπτισμός, ου, ὁ, washing, cleansing. ⁶ ἐπιθεσις, εως, ἡ, laying on, assault. ⁷ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁸ ἀδύνατος, impossible, unable. ⁹ ἅπαξ, once, once for all. ¹⁰ φωτίζω, give light, enlighten. ¹¹ γεύομαι, taste, experience. ¹² δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ¹³ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ¹⁴ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ¹⁵ παραπίπτω, fall away, commit apostasy. ¹⁶ ἀνακαινίζω, renew, restore. ¹⁷ ἀνασταυρόω, crucify again. ¹⁸ παραδειγματίζω, expose, make an example of. ¹⁹ πολλάκις, often, many times. ²⁰ ὑετός, ου, ὁ, rain. ²¹ τίκτω, give birth to, bear. ²² βοτάνη, ης, ἡ, herb, plant. ²³ εὖθετος, useful, fit. ²⁴ γεωργέω, farm, cultivate. ²⁵ μεταλαμβάνω, partake of, share. ²⁶ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ²⁷ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ²⁸ ἀκάνθα, ης, ἡ, thorn, thorn bush. ²⁹ τριβόλος, ου, ὁ, thistle, briar. ³⁰ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ³¹ κατάρας, ας, ἡ, curse, cursing. ³² καῦσις, εως, ἡ, burning, burning up.

Πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείσσονα¹ καὶ ἐχόμενα 9
 σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτως λαλοῦμεν: οὐ γὰρ ἄδικος² ὁ θεὸς 10
 ἐπιλαθέσθαι³ τοῦ ἔργου ὑμῶν, καὶ τοῦ κόπου⁴ τῆς ἀγάπης ἧς
 ἐνεδείξασθε⁵ εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἀγίοις καὶ
 διακονοῦντες. Ἐπιθυμοῦμεν⁶ δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν 11
 ἐνδείκνυσθαι⁷ σπουδὴν⁸ πρὸς τὴν πληροφορίαν⁹ τῆς ἐλπίδος ἄχρι
 τέλους: ἵνα μὴ νωθοί⁹ γένησθε, μιμηταί¹⁰ δὲ τῶν διὰ πίστεως 12
 καὶ μακροθυμίας¹¹ κληρονομούντων¹² τὰς ἐπαγγελίας.

Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγγελιάμενος¹³ ὁ θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχεν 13
 μείζονος ὁμόσαι, ὥμοσεν καθ' ἑαυτοῦ, λέγων, Ἦ¹⁴ μὴν¹⁵ εὐλογῶν 14
 εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων¹⁶ πληθυνῶ¹⁶ σε. Καὶ οὕτως 15
 μακροθυμήσας¹⁷ ἐπέτυχεν¹⁸ τῆς ἐπαγγελίας. Ἄνθρωποι μὲν γὰρ 16
 κατὰ τοῦ μείζονος ὁμνύουσιν, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας¹⁹
 πέρας²⁰ εἰς βεβαίωσιν²¹ ὁ ὅρκος.²² Ἐν ᾧ περισσότερον²³ 17
 βουλόμενος ὁ θεὸς ἐπιδείξει²⁴ τοῖς κληρονόμοις²⁵ τῆς ἐπαγγελίας
 τὸ ἀμετάθετον²⁶ τῆς βουλῆς²⁷ αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν²⁸ ὅρκῳ,²² ἵνα 18
 διὰ δύο πραγμάτων²⁹ ἀμεταθέτων,²⁶ ἐν οἷς ἀδύνατον³⁰ ψεύσασθαι

¹ κρείσσων, stronger, more excellent. ² ἄδικος, unjust, unrighteous. ³ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ⁴ κόπος, οὐ, ὁ, labor, trouble. ⁵ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ⁶ ἐπιθυμέω, desire, long for. ⁷ σπουδή, ἡ, haste, diligence. ⁸ πληροφορία, ας, ἡ, full assurance, certainty. ⁹ νωθός, lazy, sluggish. ¹⁰ μιμητής, οὐ, ὁ, imitator. ¹¹ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ¹² κληρονομέω, inherit, obtain. ¹³ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ¹⁴ ἦ, truly, surely. ¹⁵ μὴν, ὁ, month, certainly. ¹⁶ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁷ μακροθυμέω, be patient, suffer long. ¹⁸ ἐπιτυγχάνω, obtain, attain. ¹⁹ ἀντιλογία, ας, ἡ, dispute, contradiction. ²⁰ πέρας, ατος, τό, limit, end. ²¹ βεβαίωσις, εως, ἡ, confirmation, ratification. ²² ὅρκος, οὐ, ὁ, oath. ²³ περισσός, excessive, abundant. ²⁴ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ²⁵ κληρονόμος, οὐ, ὁ, heir, inheritor. ²⁶ ἀμετάθετος, unchangeable, unchanged. ²⁷ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ²⁸ μεσιτεύω, guarantee, mediate. ²⁹ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ³⁰ ἀδύνατος, impossible, unable. ³¹ ψεύδομαι, lie.

θεόν, ἰσχυράν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες¹ κρατῆσαι
 τῆς προκειμένης² ἐλπίδος· ἦν ὡς ἄγκυραν³ ἔχομεν τῆς ψυχῆς 19
 ἀσφαλῆ⁴ τε καὶ βεβαίαν,⁵ καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον⁶ τοῦ
 καταπετάσματος·⁷ ὅπου πρόδρομος⁸ ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, 20
 κατὰ τὴν τάξιν⁹ Μελχισεδέκ¹⁰ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ,¹⁰ βασιλεὺς Σαλήμ,¹¹ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ 7
 ὑψίστου,¹² ὁ συναντήσας¹³ Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς
 τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας αὐτόν, ὧ καὶ δεκάτην¹⁵ ἀπὸ 2
 πάντων ἐμέρισεν¹⁶ Ἀβραάμ – πρῶτον μὲν ἐρμηνευόμενος¹⁷
 βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα¹⁸ δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ,¹¹ ὃ ἐστὶν
 βασιλεὺς εἰρήνης· ἀπάτωρ,¹⁹ ἀμήτωρ,²⁰ ἀγενεαλόγητος,²¹ μήτε 3
 ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζῶντος τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος²² δὲ τῷ υἱῷ
 τοῦ θεοῦ – μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές.²³

Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος²⁴ οὗτος, ὧ καὶ δεκάτην¹⁵ Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ 4
 τῶν ἀκροθινίων²⁵ ὁ πατριάρχης.²⁶ Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευὶ²⁷ 5
 τὴν ἱερατείαν²⁸ λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν²⁹ τὸν

¹ καταφεύγω, flee, take refuge. ² πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ³ ἄγκυρα, ας, ἡ, anchor. ⁴ ἀσφαλής, certain, definite. ⁵ βέβαιος, firm, secure. ⁶ ἐσώτερος, within, inside (gen). ⁷ καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ⁸ πρόδρομος, ου, ὁ, going before, forerunner. ⁹ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ¹⁰ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ¹¹ Σαλήμ, ἡ, Salem. ¹² ὑψιστος, highest, most high. ¹³ συναντάω, meet with, hence to happen. ¹⁴ κοπή, ἡς, ἡ, miting, slaughter. ¹⁵ δεκάτη, ης, ἡ, tenth part, tithe. ¹⁶ μερίζω, divide, part. ¹⁷ ἐρμηνεύω, interpret, translate. ¹⁸ ἔπειτα, then, after this. ¹⁹ ἀπάτωρ, fatherless, without a father. ²⁰ ἀμήτωρ, without a mother. ²¹ ἀγενεαλόγητος, without genealogy. ²² ἀφομοιώω, make like, assimilate. ²³ διηνεκής, continuous, perpetual. ²⁴ πηλίκος, how large, how great. ²⁵ ἀκροθίνιον, ου, τό, booty, spoils. ²⁶ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ²⁷ Λευί, ὁ, Levi. ²⁸ ἱερατεία, ας, ἡ, priestly office, priesthood. ²⁹ ἀποδεκατόω, tithe, collect a tithe.

λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ' ἔστιν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ¹
 ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος² Ἀβραάμ: ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ⁶
 ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκεν⁴ τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς
 ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν. Χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας,⁵ τὸ ἔλαττον⁶ ⁷
 ὑπὸ τοῦ κρείττονος⁷ εὐλογεῖται. Καὶ ὧδε μὲν δεκάτας⁸ ⁸
 ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν: ἐκεῖ δέ, μαρτυρούμενος
 ὅτι ζῇ. Καί, ὡς ἔπος⁹ εἰπεῖν, διὰ Ἀβραάμ καὶ Λευὶ¹⁰ ὁ δεκάτας⁸ ⁹
 λαμβάνων δεδεκάτῳται:⁴ ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ² τοῦ πατρὸς ἦν, ὅτε ¹⁰
 συνήνητησεν¹¹ αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ.¹²

Εἰ μὲν οὖν τελείωσις¹³ διὰ τῆς Λευϊτικῆς¹⁴ ἱερωσύνης¹⁵ ἦν – ὁ λαὸς ¹¹
 γὰρ ἐπ' αὐτῇ νενομοθέτητο¹⁶ – τίς ἔτι χρεία, κατὰ τὴν τάξιν¹⁷
 Μελχισεδέκ¹² ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν¹⁷
 Ἀαρὼν λέγεσθαι; Μετατιθεμένης¹⁸ γὰρ τῆς ἱερωσύνης,¹⁵ ἐξ ¹²
 ἀνάγκης¹⁹ καὶ νόμου μετάρθεις²⁰ γίνεται. Ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ¹³
 ταῦτα, φυλῆς ἐτέρας μετέσχηκεν,²¹ ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσέσχηκεν²²
 τῷ θυσιαστηρίῳ.²³ Πρόδηλον²⁴ γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα²⁵ ἀνατέταλκεν²⁶ ¹⁴
 ὁ κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης¹⁵ Μωϋσῆς

¹ καίπερ, although. ² ὀσφύς, ὄος, ἡ, waist, hip. ³ γενεαλογέω, trace descent or ancestry. ⁴ δεκατόω, collect or receive tithes, tithe. ⁵ ἀντιλογία, ας, ἡ, dispute, contradiction. ⁶ ἐλάσσων, lesser, less. ⁷ κρείττων, stronger, more excellent. ⁸ δεκάτη, ης, ἡ, tenth part, tithe. ⁹ ἔπος, ους, τό, word, so to speak. ¹⁰ Λευὶ, ὁ, Levi. ¹¹ συναντάω, meet with, hence to happen. ¹² Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ¹³ τελείωσις, εως, ἡ, perfection, fulfillment. ¹⁴ Λευϊτικός, Levitical. ¹⁵ ἱερωσύνη, ης, ἡ, priesthood, priestly office. ¹⁶ νομοθετέω, ordain, enact. ¹⁷ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ¹⁸ μετατίθημι, transfer, change. ¹⁹ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ²⁰ μετάρθεις, εως, ἡ, change, removal. ²¹ μετέχω, partake of, share in. ²² προσέχω, take head of, attend to. ²³ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ²⁴ πρόδηλος, clear, evident. ²⁵ Ἰούδα, ὁ, Judah, Judas. ²⁶ ἀνατέλλω, cause to rise, make to rise.

ἐλάλησεν. Καὶ περισσότερον¹ ἔτι κατάδηλόν² ἔστιν, εἰ κατὰ τὴν 15
 ὁμοιότητα³ Μελχισεδέκ⁴ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, ὃς οὐ κατὰ 16
 νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς⁵ γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς
 ἀκαταλύτου·⁶ μαρτυρεῖ γὰρ ὅτι Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν 17
 τάξιν⁷ Μελχισεδέκ⁴. Ἀθέτησις⁸ μὲν γὰρ γίνεται προαγωγῆς⁹ 18
 ἐντολῆς, διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές·¹⁰ οὐδὲν γὰρ 19
 ἐτελείωσεν¹¹ ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ¹² δὲ κρείττονος¹³ ἐλπίδος, δι' ἧς
 ἐγγίζομεν τῷ θεῷ. Καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὀρκωμοσίας¹⁴ – οἱ μὲν 20
 γὰρ χωρὶς ὀρκωμοσίας¹⁴ εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, ὁ δὲ μετὰ 21
 ὀρκωμοσίας,¹⁴ διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν, Ὡμοσεν κύριος καὶ
 οὐ μεταμεληθήσεται,¹⁵ Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν⁷
 Μελχισεδέκ⁴ – κατὰ τοσοῦτον¹⁶ κρείττονος¹³ διαθήκης γέγονεν 22
 ἔγγυος¹⁷ Ἰησοῦς. Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσιν γεγονότες ἱερεῖς, διὰ 23
 τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν·¹⁸ ὁ δέ, διὰ τὸ μένειν αὐτόν εἰς 24
 τὸν αἰῶνα, ἀπαράβατον¹⁹ ἔχει τὴν ἱερωσύνην.²⁰ Ὃθεν²¹ καὶ 25
 σώζειν εἰς τὸ παντελὲς²² δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ
 τῷ θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν²³ ὑπὲρ αὐτῶν.

¹ περισσός, excessive, abundant. ² κατάδηλος, very clear, quite plain. ³ ὁμοιότης, ἡτος, ἡ, likeness, similarity. ⁴ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ⁵ σαρκικός, fleshly, carnal. ⁶ ἀκατάλυτος, indissoluble. ⁷ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ⁸ ἀθέτησις, εως, ἡ, setting aside, annulment. ⁹ προάγω, lead forth, go before. ¹⁰ ἀνωφελής, unprofitable, useless. ¹¹ τελειόω, fill, fulfill. ¹² ἐπεισαγωγὴ, ἡς, ἡ, bringing in besides, bringing in. ¹³ κρείττων, stronger, more excellent. ¹⁴ ὀρκωμοσία, ας, ἡ, oath, taking of an oath. ¹⁵ μεταμέλομαι, regret, repent. ¹⁶ τοσοῦτος, so great, so much. ¹⁷ ἔγγυος, ου, ὁ, under good security, surety. ¹⁸ παραμένω, remain beside, continue. ¹⁹ ἀπαράβατος, permanent, unchangeable. ²⁰ ἱερωσύνη, ἡς, ἡ, priesthood, priestly office. ²¹ ὅθεν, from where, from which. ²² παντελής, completely, forever. ²³ ἐντυγχάνω, entreat, intercede.

Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν¹ ἀρχιερεύς, ὅσιος,² ἄκακος,³ ἀμίαντος,⁴ 26
 κεχωρισμένος⁵ ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος⁶ τῶν
 οὐρανῶν γενόμενος: ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην,⁷ ὥσπερ οἱ 27
 ἀρχιερεῖς, πρότερον⁸ ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν,⁹
 ἔπειτα¹⁰ τῶν τοῦ λαοῦ: τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ,¹¹ ἑαυτὸν
 ἀνενέγκας.⁹ Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν¹² ἀρχιερεῖς, 28
 ἔχοντας ἀσθένειαν:¹³ ὁ λόγος δὲ τῆς ὀρκωμοσίας¹⁴ τῆς μετὰ τὸν
 νόμον, υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.¹⁵

Κεφάλαιον¹⁶ δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις: τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς 8
 ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλowsύνης¹⁷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
 τῶν ἁγίων λειτουργός,¹⁸ καὶ τῆς σκηνῆς¹⁹ τῆς ἀληθινῆς, ἣν 2
 ἔπηξεν²⁰ ὁ κύριος, καὶ οὐκ ἄνθρωπος: πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ 3
 προσφέρειν δῶρά²¹ τε καὶ θυσίας καθίσταται:¹² ὅθεν²² ἀναγκαῖον²³
 ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ. Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν 4
 ἦν ἱερεὺς, ὄντων τῶν ἱερέων τῶν προσφερόντων κατὰ τὸν νόμον
 τὰ δῶρα,²¹ οἵτινες ὑποδείγματι²⁴ καὶ σκιᾷ²⁵ λατρεύουσιν²⁶ τῶν 5
 ἐπουρανίων,²⁷ καθὼς κεχηματίσται²⁸ Μωϋσῆς μέλλων

¹ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ² ὅσιος, righteous, pious. ³ ἄκακος, guileless, innocent. ⁴ ἀμίαντος, undefiled, untainted. ⁵ χωρίζω, separate, depart. ⁶ ὑψηλός, high, lofty. ⁷ ἀνάγκη, ἡς, ἡ, necessity, distress. ⁸ πρότερον, formerly, before. ⁹ ἀναφέρω, bring up, offer. ¹⁰ ἔπειτα, then, after this. ¹¹ ἐφάπαξ, once for all, once. ¹² καθίστημι, set, constitute. ¹³ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁴ ὀρκωμοσία, ας, ἡ, oath, taking of an oath. ¹⁵ τελειόω, fill, fulfill. ¹⁶ κεφάλαιον, ου, τό, main thing, main point. ¹⁷ μεγαλowsύνη, ἡς, ἡ, greatness, majesty. ¹⁸ λειτουργός, οὔ, ὁ, minister, servant. ¹⁹ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ²⁰ πῆγνυμι, make firm, put together. ²¹ δῶρον, ου, τό, gift, present. ²² ὅθεν, from where, from which. ²³ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ²⁴ ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example. ²⁵ σκιά, ας, ἡ, shadow, thick darkness. ²⁶ λατρεύω, serve, worship. ²⁷ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁸ χηματίζω, instruct, reveal.

ἐπιτελεῖν¹ τὴν σκηνήν,² Ὅρα, γάρ φησιν, ποιήσεις πάντα κατὰ
τὸν τύπον³ τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει. Νυνὶ⁴ δὲ διαφορωτέρας⁵ 6
τέτυχεν⁶ λειτουργίας,⁷ ὅσω καὶ κρείττονός⁸ ἐστὶν διαθήκης
μεσίτης,⁹ ἣτις ἐπὶ κρείττοσιν⁸ ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται.¹⁰ Εἰ 7
γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος,¹¹ οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο
τόπος. Μεμφόμενος¹² γὰρ αὐτοῖς λέγει, Ἰδού, ἡμέραι ἔρχονται, 8
λέγει κύριος, καὶ συντελέσω¹³ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν
οἶκον Ἰούδα¹⁴ διαθήκην καινὴν: οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν 9
ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου¹⁵ μου τῆς
χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν¹⁶ αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου: ὅτι αὐτοὶ οὐκ
ἐνέμειναν¹⁷ ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ γὰρ ἡμέλησα¹⁸ αὐτῶν, λέγει
κύριος. Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διαθήσομαι¹⁹ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ 10
μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν
διάνοιαν²⁰ αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω²¹ αὐτούς: καὶ
ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. Καὶ οὐ μὴ 11
διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην²² αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων, Γινώθι τὸν κύριον: ὅτι πάντες εἰδήσουσιν
με, ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν. Ὅτι ἴλεως²³ ἔσομαι 12

¹ ἐπιτελέω, complete, perform. ² σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ³ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ⁴ νυνί, now, already. ⁵ διάφορος, various, different. ⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ⁷ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ⁸ κρείττων, stronger, more excellent. ⁹ μεσίτης, ου, ὁ, mediator, go-between. ¹⁰ νομοθετέω, ordain, enact. ¹¹ ἄμεμπτος, blameless. ¹² μέμφομαι, find fault with, blame. ¹³ συντελέω, complete, accomplish. ¹⁴ Ἰούδα, ὁ, Judah, Judas. ¹⁵ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁶ ἐξάγω, lead out. ¹⁷ ἐμμένω, persevere, remain (in). ¹⁸ ἡμέλω, neglect, be unconcerned. ¹⁹ διατίθεμαι, appoint, make. ²⁰ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ²¹ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ²² πολίτης, ου, ὁ, citizen. ²³ ἴλεως, gracious, merciful.

ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν¹
αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ² ἔτι. Ἐν τῷ λέγειν, Καινήν, πεπαλαίωκεν³ 13
τὴν πρώτην. Τὸ δὲ παλαιούμενον³ καὶ γηράσκον,⁴ ἐγγὺς
ἀφανισμοῦ.⁵

Εἶχεν μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη δικαιοῦματα⁶ λατρείας,⁷ τό τε ἅγιον 9
κοσμικόν.⁸ Σκηνή⁹ γὰρ κατεσκευάσθη¹⁰ ἡ πρώτη, ἐν ᾗ ἡ τε 2
λυχνία¹¹ καὶ ἡ τράπεζα¹² καὶ ἡ πρόθεσις¹³ τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται
ἅγια. Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα¹⁴ σκηνή⁹ ἡ λεγομένη 3
ἅγια ἁγίων, χρυσοῦν¹⁵ ἔχουσα θυμιατήριον,¹⁶ καὶ τὴν κιβωτὸν¹⁷ 4
τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην¹⁸ πάντοθεν¹⁹ χρυσίῳ,²⁰ ἐν ᾗ
στάμνος²¹ χρυσῆ¹⁵ ἔχουσα τὸ μάννα,²² καὶ ἡ ῥάβδος²³ Ἀαρὼν ἡ
βλαστήσασα,²⁴ καὶ αἱ πλάκες²⁵ τῆς διαθήκης: ὑπεράνω²⁶ δὲ αὐτῆς 5
Χερουβίμ²⁷ δόξης κατασκιάζοντα²⁸ τὸ ἱλαστήριον:²⁹ περὶ ὧν οὐκ
ἔστιν νῦν λέγειν κατὰ μέρος. Τούτων δὲ οὕτως³⁰ 6
κατεσκευασμένων,¹⁰ εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν⁹ διὰ παντὸς
εἰσίασιν³¹ οἱ ἱερεῖς, τὰς λατρείας⁷ ἐπιτελοῦντες:³² εἰς δὲ τὴν 7

¹ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ² μνησθῆναι, remember, recall. ³ παλαιῶ, make or become old, obsolete. ⁴ γηράσκω, grow old, become old. ⁵ ἀφανισμός, οὐ, ὁ, vanishing, disappearing. ⁶ δικαίωμα, τος, τό, regulation, righteous deed. ⁷ λατρεία, ας, ἡ, service, divine worship. ⁸ κοσμικός, earthly, worldly. ⁹ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ¹⁰ κατασκευάζω, prepare, build. ¹¹ λυχνία, ας, ἡ, lampstand. ¹² τράπεζα, ης, ἡ, table. ¹³ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹⁴ καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ¹⁵ χρυσοῦς, golden. ¹⁶ θυμιατήριον, ου, τό, altar of incense, censer. ¹⁷ κιβωτός, οὐ, ἡ, wooden box, ark. ¹⁸ περικαλύπτω, cover, conceal. ¹⁹ πάντοθεν, on all sides, from all sides. ²⁰ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ²¹ στάμνος, ου, ἡ, jar, jar or vase. ²² μάννα, τό, manna. ²³ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ²⁴ βλαστήσασα, sprout, produce. ²⁵ πλάξ, πλακός, ἡ, tablet, table. ²⁶ ὑπεράνω, high above (gen), far above. ²⁷ χερουβίμ, τό, cherubim. ²⁸ κατασκιάζω, overshadow. ²⁹ ἱλαστήριον, ου, τό, sin offering, covering. ³⁰ οὕτως, thus, so. ³¹ εἰσεμι, enter, go in. ³² ἐπιτελέω, complete, perform.

δευτέραν ἅπαξ¹ τοῦ ἐνιαυτοῦ² μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς
 αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ
 ἀγνοημάτων³: τοῦτο δηλοῦντος⁴ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μήπω⁵ 8
 πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδόν, ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς⁶
 ἐχούσης στάσιν⁷: ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα,⁸ 9
 καθ' ὃν δῶρά⁹ τε καὶ θυσίαι προσφέρονται, μὴ δυνάμεναι κατὰ
 συνείδησιν τελειῶσαι¹⁰ τὸν λατρεύοντα,¹¹ μόνον ἐπὶ βρώμασιν¹² 10
 καὶ πόμασιν¹³ καὶ διαφόροις¹⁴ βαπτισμοῖς¹⁵ καὶ δικαιώμασιν¹⁶
 σαρκός, μέχρι¹⁷ καιροῦ διορθώσεως¹⁸ ἐπικείμενα.¹⁹

Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ 11
 τῆς μείζονος καὶ τελειότερας²⁰ σκηνῆς,⁶ οὐ χειροποιήτου,²¹ τοῦτ'
 ἔστιν, οὐ ταύτης τῆς κτίσεως,²² οὐδὲ δι' αἵματος τράγων²³ καὶ 12
 μόσχων,²⁴ διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ²⁵ εἰς τὰ ἅγια,
 αἰωνίαν λύτρωσιν²⁶ εὐράμενος. Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων²⁷ καὶ 13
 τράγων,²³ καὶ σποδὸς²⁸ δαμάλεως²⁹ ῥαντίζουσα³⁰ τοὺς
 κεκοινωμένους,³¹ ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα,³² 14
 πόσω μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου

¹ ἅπαξ, once, once for all. ² ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ³ ἀγνόημα, τος, τό, sin of ignorance. ⁴ δηλώω, show, make clear. ⁵ μήπω, not yet. ⁶ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁷ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ⁸ ἐνίστημι, be present, place in or upon. ⁹ δῶρον, οὐ, τό, gift, present. ¹⁰ τελειῶω, fill, fulfill. ¹¹ λατρεύω, serve, worship. ¹² βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹³ πόμα, τος, τό, drink. ¹⁴ διάφορος, various, different. ¹⁵ βαπτισμός, οὐ, ὁ, washing, cleansing. ¹⁶ δικαίωμα, τος, τό, regulation, righteous deed. ¹⁷ μέχρι, until, as far as (gen). ¹⁸ διόρθωσις, εως, ἡ, reformation, new order. ¹⁹ ἐπικείμεναι, lie on, lie upon. ²⁰ τέλειος, complete, perfect. ²¹ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ²² κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ²³ τράγος, οὐ, ὁ, male goat. ²⁴ μόσχος, οὐ, ὁ, calf. ²⁵ ἐφάπαξ, once for all, once. ²⁶ λύτρωσις, εως, ἡ, ransoming, redemption. ²⁷ ταῦρος, οὐ, ὁ, bull, ox. ²⁸ σποδός, οὐ, ἡ, ashes. ²⁹ δάμαλις, εως, ἡ, heifer, young cow. ³⁰ ῥαντίζω, sprinkle, cleanse. ³¹ κοινώω, make common, defile. ³² καθαρότης, ητος, ἡ, purity, cleansing.

ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον¹ τῷ θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν
 ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν² θεῷ ζῶντι· Καὶ διὰ 15
 τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης³ ἐστίν, ὅπως, θανάτου γενομένου
 εἰς ἀπολύτρωσιν⁴ τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων,⁵ τὴν
 ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεικλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας.⁶ 16
 Ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη⁷ φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου.⁸ 17
 Διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία,⁹ ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ
 διαθέμενος.⁸ Ὅθεν¹⁰ οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται.¹¹ 18
 Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον ὑπὸ Μωϋσέως 19
 παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων¹² καὶ τράγων,¹³ μετὰ
 ὕδατος καὶ ἑρίου¹⁴ κοκκίνου¹⁵ καὶ ὑσσώπου,¹⁶ αὐτό τε τὸ βιβλίον
 καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐρράντισεν,¹⁷ λέγων, Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς 20
 διαθήκης ἧς ἐνετείλατο¹⁸ πρὸς ὑμᾶς ὁ θεός. Καὶ τὴν σκηνὴν¹⁹ δὲ 21
 καὶ πάντα τὰ σκεύη²⁰ τῆς λειτουργίας²¹ τῷ αἵματι ὁμοίως
 ἐρράντισεν.¹⁷ Καὶ σχεδὸν²² ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν 22
 νόμον, καὶ χωρὶς αἵματεκχυσίας²³ οὐ γίνεται ἄφεσις.²⁴

¹ ἄμωμος, without blemish, blameless. ² λατρεύω, serve, worship. ³ μεσίτης, ου, ὁ, mediator, go-between. ⁴ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ⁵ παράβασις, εως, ἡ, going aside, transgression. ⁶ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ⁷ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ⁸ διατίθεμαι, appoint, make. ⁹ βέβαιος, firm, secure. ¹⁰ ὅθεν, from where, from which. ¹¹ ἐγκαθίζω, renew, inaugurate. ¹² μόσχος, ου, ὁ, calf. ¹³ τράγος, ου, ὁ, male goat. ¹⁴ ἕριον, ου, τό, wool. ¹⁵ κόκκινος, scarlet, crimson. ¹⁶ ὑσσώπος, ου, ὁ, hyssop. ¹⁷ ῥαντίζω, sprinkle, cleanse. ¹⁸ ἐντέλλομαι, command, give orders. ¹⁹ σκηνή, ἧς, ἡ, tent, tabernacle. ²⁰ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ²¹ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ²² σχεδόν, almost, nearly. ²³ αἵματεκχυσία, ας, ἡ, shedding of blood. ²⁴ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness.

Ἀνάγκη¹ οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα² τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις 23
καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια³ κρείττοσιν⁴ θυσίαις παρὰ
ταύτας. Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα⁵ ἅγια εἰσῆλθεν ὁ χριστός, 24
ἀντίτυπα⁶ τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν
ἐμφανισθῆναι⁷ τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν· οὐδ' ἵνα 25
πολλάκις⁸ προσφέρῃ ἑαυτόν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ
ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν⁹ ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ·¹⁰ ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν 26
πολλάκις⁸ παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς¹¹ κόσμου· νῦν δὲ ἅπαξ¹² ἐπὶ
συντελείᾳ¹³ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν¹⁴ ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας
αὐτοῦ πεφανεύεται. Καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται¹⁵ τοῖς ἀνθρώποις 27
ἅπαξ¹² ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις· οὕτως καὶ ὁ χριστός, 28
ἅπαξ¹² προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν¹⁶ ἁμαρτίας, ἐκ
δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις,¹⁷
εἰς σωτηρίαν.

Σκιὰν¹⁸ γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν 10
εἰκόνα¹⁹ τῶν πραγμάτων,²⁰ κατ' ἐνιαυτὸν⁹ ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἅς
προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκές,²¹ οὐδέποτε²² δύνανται τοὺς
προσερχομένους τελειῶσαι.²³ Ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο²⁴ 2

¹ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ² ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example. ³ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁴ κρείττων, stronger, more excellent. ⁵ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ⁶ ἀντίτυπος, struck back, corresponding to. ⁷ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ⁸ πολλάκις, often, many times. ⁹ ἐνιαυτός, οὗ, ὁ, year. ¹⁰ ἀλλότριος, strange, foreign. ¹¹ καταβολή, ἥς, ἡ, foundation, depositing. ¹² ἅπαξ, once, once for all. ¹³ συντέλεια, ας, ἡ, completion, end. ¹⁴ ἀθέτησις, εως, ἡ, setting aside, annulment. ¹⁵ ἀπόκειμαι, be laid up, put away. ¹⁶ ἀναφέρω, bring up, offer. ¹⁷ ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly. ¹⁸ σκιά, ἅς, ἡ, shadow, thick darkness. ¹⁹ εἰκών, ὄνος, ἡ, image, likeness. ²⁰ πᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ²¹ διηνεκής, continuous, perpetual. ²² οὐδέποτε, never. ²³ τελειῶω, fill, fulfill. ²⁴ παύω, cause to cease.

προσφερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν
 τοὺς λατρεύοντας,¹ ἅπαξ² κεκαθαρμένους;³ Ἄλλ' ἐν αὐταῖς 3
 ἀνάμνησις⁴ ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν·⁵ ἀδύνατον⁶ γὰρ αἷμα 4
 ταύρων⁷ καὶ τράγων⁸ ἀφαιρεῖν⁹ ἁμαρτίας. Διὸ εἰσερχόμενος εἰς 5
 τὸν κόσμον λέγει, Θυσίαν καὶ προσφορὰν¹⁰ οὐκ ἠθέλησας, σῶμα
 δὲ κατηρτίσω¹¹ μοι· ὀλοκαυτώματα¹² καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ 6
 εὐδόκησας·¹³ τότε εἶπον, Ἰδοὺ, ἦκω – ἐν κεφαλίδι¹⁴ βιβλίου 7
 γέγραπται περὶ ἐμοῦ – τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. 8
 Ἀνώτερον¹⁵ λέγων ὅτι Θυσίαν καὶ προσφορὰν¹⁰ καὶ
 ὀλοκαυτώματα¹² καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας, οὐδὲ
 εὐδόκησας¹³ – αἵτινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται – τότε 9
 εἶρηκεν, Ἰδοὺ, ἦκω τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. Ἀναιρεῖ¹⁶
 τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ. Ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι 10
 ἐσμέν, οἱ διὰ τῆς προσφορᾶς¹⁰ τοῦ σώματος Ἰησοῦ χριστοῦ
 ἐφάπαξ.¹⁷ Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἕστηκεν καθ' ἡμέραν λειτουργῶν,¹⁸ 11
 καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις¹⁹ προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε²⁰
 δύνανται περιελεῖν²¹ ἁμαρτίας· αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν 12
 προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηνεκές,²² ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ,

¹ λατρεύω, serve, worship. ² ἅπαξ, once, once for all. ³ καθαίρω, make clean, clear. ⁴ ἀνάμνησις, εως, ἡ, remembrance, reminder. ⁵ ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ⁶ ἀδύνατος, impossible, unable. ⁷ ταῦρος, οὐ, ὁ, bull, ox. ⁸ τράγος, οὐ, ὁ, male goat. ⁹ ἀφαιρέω, take away, smite off. ¹⁰ προσφορά, ἅς, ἡ, offering, sacrifice. ¹¹ καταρτίζω, mend, fit. ¹² ὀλοκαύτωμα, τος, τό, whole burnt offering. ¹³ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ¹⁴ κεφαλίς, ἴδος, ἡ, roll of a book, roll. ¹⁵ ἀνώτερον, higher, more honorable place. ¹⁶ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁷ ἐφάπαξ, once for all, once. ¹⁸ λειτουργέω, minister, serve. ¹⁹ πολλάκις, often, many times. ²⁰ οὐδέποτε, never. ²¹ περιαιρέω, cast off, take away. ²² διηνεκής, continuous, perpetual.

τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος¹ ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον² 13
 τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Μιᾶ γὰρ προσφορᾷ³ τετελείωκεν⁴ εἰς τὸ 14
 διηνεκές⁵ τοὺς ἁγιαζομένους. Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ 15
 ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ προειρηκεῖναι,⁶ Αὕτη ἡ διαθήκη ἦν 16
 διαθήσομαι⁷ πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος,
 διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν διανοιῶν⁸
 αὐτῶν ἐπιγράψω⁹ αὐτούς· καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν 17
 ἁνομιῶν¹⁰ αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ¹¹ ἔτι. Ὅπου δὲ ἄφεσις¹² τούτων, 18
 οὐκέτι προσφορὰ³ περὶ ἁμαρτίας.

Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον¹³ τῶν ἁγίων ἐν 19
 τῷ αἵματι Ἰησοῦ, ἦν ἐνεκαίνισεν¹⁴ ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον¹⁵ καὶ 20
 ζῶσαν, διὰ τοῦ καταπετάσματος,¹⁶ τοῦτ' ἔστιν, τῆς σαρκὸς αὐτοῦ,
 καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, προσερχώμεθα μετὰ 21
 ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ¹⁷ πίστεως, ἐρραντισμένοι¹⁸ τὰς
 καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ λελουμένοι¹⁹ τὸ σῶμα
 ὕδατι καθαρῷ· κατέχωμεν²⁰ τὴν ὁμολογίαν²¹ τῆς ἐλπίδος ἀκλινῇ,²² 23
 πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγελάμενος²³ καὶ κατανοῶμεν²⁴ ἀλλήλους εἰς 24

¹ ἐκδέχομαι, await, expect. ² ὑποπόδιον, οὐ, τό, footstool. ³ προσφορὰ, ἅς, ἡ, offering, sacrifice. ⁴ τελειῶω, fill, fulfill. ⁵ διηνεκής, continuous, perpetual. ⁶ προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁷ διατίθεμαι, appoint, make. ⁸ διάνοια, ἄς, ἡ, mind, understanding. ⁹ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ¹⁰ ἁνομία, ἄς, ἡ, lawlessness, iniquity. ¹¹ μνησθῶμαι, remember, recall. ¹² ἄφεσις, εὖς, ἡ, release, forgiveness. ¹³ εἴσοδος, οὐ, ἡ, entrance, entering. ¹⁴ ἐγκαινίζω, renew, inaugurate. ¹⁵ πρόσφατος, new, recent. ¹⁶ καταπετάσμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ¹⁷ πληροφορία, ἄς, ἡ, full assurance, certainty. ¹⁸ ραντίζω, sprinkle, cleanse. ¹⁹ λούω, bathe, wash. ²⁰ κατέχω, hold back, hold fast. ²¹ ὁμολογία, ἄς, ἡ, confession, profession. ²² ἀκλινής, without wavering, unbent. ²³ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ²⁴ κατανοέω, observe, understand.

παροξυσμὸν¹ ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, μὴ ἐγκαταλείποντες² 25
 τὴν ἐπισυναγωγὴν³ ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος⁴ τισίν, ἀλλὰ
 παρακαλοῦντες, καὶ τοσούτῳ⁵ μᾶλλον, ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσιν
 τὴν ἡμέραν.

Ἐκουσίως⁶ γὰρ ἀμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν 26
 τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἀμαρτιῶν ἀπολείπεται⁸ θυσία, φοβερά 27
 δέ τις ἐκδοχή¹⁰ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζήλος¹¹ ἐσθίειν μέλλοντος
 τοὺς ὑπεναντίους.¹² Ἀθετήσας¹³ τις νόμον Μωϋσέως χωρὶς 28
 οἰκτιρμῶν¹⁴ ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθνήσκει: πόσῳ, 29
 δοκεῖτε, χείρονος¹⁵ ἀξιωθήσεται¹⁶ τιμωρίας¹⁷ ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ
 καταπατήσας,¹⁸ καὶ τὸ αἶμα τῆς διαθήκης κοινὸν¹⁹ ἡγησάμενος ἐν
 ᾧ ἡγιασθη, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας;²⁰ Οἶδαμεν γὰρ 30
 τὸν εἰπόντα, Ἐμοὶ ἐκδίκησις,²¹ ἐγὼ ἀνταποδώσω,²² λέγει κύριος:
 καὶ πάλιν, κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ. Φοβερὸν⁹ τὸ ἐμπεσεῖν²³ 31
 εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος.

¹ παροξυσμός, οὐ, ὁ, stimulation, provocation. ² ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ³ ἐπισυναγωγή, ἡς, ἡ, meeting, assembling. ⁴ ἔθος, οὐς, τό, custom. ⁵ τοσούτος, so great, so much. ⁶ ἐκουσίως, voluntarily, willingly. ⁷ ἐπίγνωσις, εὖ, ἡ, knowledge, discernment. ⁸ ἀπολείπω, leave, leave behind. ⁹ φοβερός, fearful, terrible. ¹⁰ ἐκδοχή, ἡς, ἡ, expectation, waiting for. ¹¹ ζήλος, οὐ, ὁ, zeal, jealousy. ¹² ὑπεναντίος, opposed, contrary. ¹³ ἀθετέω, reject, annul. ¹⁴ οἰκτιρμός, οὐ, ὁ, compassion, pity. ¹⁵ χείρων, worse. ¹⁶ ἀξιώω, consider worthy. ¹⁷ τιμωρία, ας, ἡ, punishment, penalty. ¹⁸ καταπατέω, trample under foot. ¹⁹ κοινός, common, unclean. ²⁰ ἐνυβρίζω, insult, outrage. ²¹ ἐκδίκησις, εὖ, ἡ, vengeance, vindication. ²² ἀνταποδίδωμι, recompense, repay. ²³ ἐμπίπτω, fall into, fall in.

Ἀναμνησθε¹ δὲ τὰς πρότερον² ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες³ 32
πολλὴν ἄθλησιν⁴ ὑπεμείνατε⁵ παθημάτων· τοῦτο μὲν, 33
ὄνειδισμοῖς⁷ τε καὶ θλίψεσιν θεατριζόμενοι·⁸ τοῦτο δέ, κοινωνοί⁹
τῶν οὕτως ἀναστρεφόμενων¹⁰ γενηθέντες. Καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς¹¹ 34
μου συνεπαθήσατε,¹² καὶ τὴν ἀρπαγὴν¹³ τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν
μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε,¹⁴ γινώσκοντες ἔχειν ἑαυτοῖς κρείττονα
ὑπαρξιν¹⁶ ἐν οὐρανοῖς καὶ μένουσαν. Μὴ ἀποβάλητε¹⁷ οὖν τὴν 35
παρρησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν¹⁸ μεγάλην. 36
Ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρεῖαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες
κομίσηθε¹⁹ τὴν ἐπαγγελίαν. Ἐτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον, Ὁ 37
ἐρχόμενος ἥξει, καὶ οὐ χρονιεῖ.²⁰ Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται· 38
καὶ ἐὰν ὑποστείλῃται,²¹ οὐκ εὐδοκεῖ²² ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ. 39
Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμέν ὑποστολῆς²³ εἰς ἀπώλειαν,²⁴ ἀλλὰ πίστεως
εἰς περιποίησιν²⁵ ψυχῆς.

Ἔστιν δὲ πίστις ἐλπίζομένων ὑπόστασις,²⁶ πραγμάτων²⁷ ἔλεγχος²⁸ 11

οὐ βλεπομένων. Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. 2

Πίστει νοοῦμεν²⁹ κατηρτίσθαι³⁰ τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ

¹ ἀναμνησκω, remind, remember. ² πρότερον, formerly, before. ³ φωτίζω, give light, enlighten. ⁴ ἄθλησις, εως, ἡ, contest, conflict. ⁵ ὑπομένω, tarry, endure. ⁶ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ⁷ ὄνειδισμός, οὐ, ὁ, reproach, reviling. ⁸ θεατρίζω, put to shame, expose publicly. ⁹ κοινωνός, οὐ, ὁ, partner, sharer. ¹⁰ ἀναστρέφω, return, live. ¹¹ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ¹² συμπάθεω, sympathize with, have compassion on. ¹³ ἀρπαγή, ἡς, ἡ, plunder, robbery. ¹⁴ προσδέχομαι, receive, wait for. ¹⁵ κρείττων, stronger, more excellent. ¹⁶ ὑπαρξίς, εως, ἡ, existence, subsistence. ¹⁷ ἀποβάλλω, throw away, cast aside. ¹⁸ μισθαποδοσία, ας, ἡ, recompense, reward. ¹⁹ κομίζω, receive, bring. ²⁰ χρονίζω, spend or take time, delay. ²¹ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ²² εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ²³ ὑποστολή, ἡς, ἡ, hesitancy, timidity. ²⁴ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ²⁵ περιποίησις, εως, ἡ, preservation, acquisition. ²⁶ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ²⁷ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ²⁸ ἔλεγχος, ου, ὁ, proof, conviction. ²⁹ νοέω, understand, consider. ³⁰ καταρτίζω, mend, fit.

μὴ ἐκ φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονέναι. Πίστει πλείονα ⁴
 θυσίαν Ἀβελ παρὰ Κάϊν¹ προσήνεγκεν τῷ θεῷ, δι' ἧς
 ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις² αὐτοῦ
 τοῦ θεοῦ· καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖται. Πίστει Ἐνὼχ ⁵
 μετετέθη³ τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ εὐρίσκετο, διότι⁴
 μετέθηκεν³ αὐτὸν ὁ θεός· πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως⁵ αὐτοῦ
 μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι⁶ τῷ θεῷ· χωρὶς δὲ πίστεως ⁶
 ἀδύνατον⁷ εὐαρεστήσαι·⁶ πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον
 τῷ θεῷ, ὅτι ἔστιν, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν⁸ αὐτὸν μισθαποδότης⁹
 γίνεται. Πίστει χρηματισθεῖς¹⁰ Νῶε¹¹ περὶ τῶν μηδέπω¹² ⁷
 βλεπομένων, εὐλαβηθεῖς¹³ κατεσκεύασεν¹⁴ κιβωτὸν¹⁵ εἰς
 σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ· δι' ἧς κατέκρινεν¹⁶ τὸν κόσμον, καὶ
 τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος.¹⁷ Πίστει ⁸
 καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν¹⁸ ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν
 ἤμελλεν λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν,¹⁹ καὶ ἐξῆλθεν μὴ
 ἐπιστάμενος²⁰ ποῦ ἔρχεται. Πίστει παρώκησεν²¹ εἰς γῆν τῆς ⁹
 ἐπαγγελίας, ὡς ἄλλοτρίαν,²² ἐν σκηναῖς²³ κατοικήσας μετὰ
 Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, τῶν συγκληρονόμων²⁴ τῆς ἐπαγγελίας τῆς

¹ Κάϊν, ὁ, Cain. ² δῶρον, ου, τό, gift, present. ³ μετατίθῃμι, transfer, change. ⁴ διότι, because, on this account. ⁵ μετάθεσις, εως, ἡ, change, removal. ⁶ εὐαρεστέω, be pleasing, pleased. ⁷ ἀδύνατος, impossible, unable. ⁸ ἐκζητέω, seek out, inquire. ⁹ μισθαποδότης, ου, ὁ, rewarder. ¹⁰ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹¹ Νῶε, ὁ, Noah. ¹² μηδέπω, not yet. ¹³ εὐλαβέομαι, reverence, respect. ¹⁴ κατασκευάζω, prepare, build. ¹⁵ κιβωτός, οὔ, ἡ, wooden box, ark. ¹⁶ κατακρίνω, condemn. ¹⁷ κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ¹⁸ ὑπακούω, obey, listen. ¹⁹ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ²⁰ ἐπίσταμαι, understand, know. ²¹ παροικέω, live a stranger, sojourn. ²² ἄλλότριος, strange, foreign. ²³ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ²⁴ συγκληρονόμος, fellow heir, joint heir.

αὐτῆς· ἐξεδέχετο¹ γὰρ τὴν τοὺς θεμελίου² ἔχουσιν πόλιν, ἥς 10
 τεχνίτης³ καὶ δημιουργός⁴ ὁ θεός. Πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα⁵ 11
 δύναμιν εἰς καταβολὴν⁶ σπέρματος ἔλαβεν, καὶ παρὰ καιρὸν
 ἡλικίας⁷ ἔτεκεν,⁸ ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσατο τὸν ἐπαγγελιάμενον.⁹ Διὸ 12
 καὶ ἂφ' ἐνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου,¹⁰ καθὼς τὰ
 ἄστρα¹¹ τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ ὡς ἡ ἄμμος¹² ἢ παρὰ τὸ
 χεῖλος¹³ τῆς θαλάσσης ἢ ἀναρίθμητος.¹⁴

Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, 13
 ἀλλὰ πόρρωθεν¹⁵ αὐτὰς ἰδόντες, καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ
 ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι¹⁶ καὶ παρεπίδημοί¹⁷ εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. 14
 Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν¹⁸ ὅτι πατρίδα¹⁹
 ἐπιζητοῦσιν.²⁰ Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνεον²¹ ἂφ' ἧς ἐξῆλθον, 15
 εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι.²² Νῦν δὲ κρείττονος²³ ὀρέγονται,²⁴ 16
 τοῦτ' ἔστιν, ἐπουρανίου.²⁵ διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται²⁶ αὐτοὺς ὁ θεός,
 θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοίμασεν γὰρ αὐτοῖς πόλιν.

¹ ἐκδέχομαι, await, expect. ² θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ³ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ⁴ δημιουργός, ου, ὁ, builder, maker. ⁵ Σάρρα, ας, ἡ, Sarah. ⁶ καταβολή, ἡς, ἡ, foundation, depositing. ⁷ ἡλικία, ας, ἡ, maturity, age. ⁸ τίκτω, give birth to, bear. ⁹ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ¹⁰ νεκρώω, put to death, render weak. ¹¹ ἄστρον, ου, τό, star. ¹² ἄμμος, ου, ἡ, sand. ¹³ χεῖλος, ους, τό, lip, edge. ¹⁴ ἀναρίθμητος, innumerable, uncountable. ¹⁵ πόρρωθεν, from a distance, at a distance. ¹⁶ ξένος, strange, stranger. ¹⁷ παρεπίδημος, ου, ὁ, sojourning in a strange place. ¹⁸ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹⁹ πατρίς, ἰδος, ἡ, of one's fathers, fatherland. ²⁰ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²¹ μνημονεύω, remember, make mention of. ²² ἀνακάμπτω, turn back, return. ²³ κρείττων, stronger, more excellent. ²⁴ ὀρέγω, stretch forth, long for. ²⁵ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁶ ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed.

Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν 17
 μονογενῇ¹ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος,² πρὸς ὃν 18
 ἐλαλήθη, ὅτι Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα· λογισάμενος 19
 ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ θεός· ὅθεν³ αὐτὸν καὶ ἐν
 παραβολῇ ἐκομίσατο.⁴ Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν 20
 Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαΰ. Πίστει Ἰακώβ ἀποθνήσκων 21
 ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσήφ εὐλόγησεν, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ
 ἄκρον⁵ τῆς ῥάβδου⁶ αὐτοῦ. Πίστει Ἰωσήφ τελευτῶν⁷ περὶ τῆς 22
 ἐξόδου⁸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσεν,⁹ καὶ περὶ τῶν ὀστέων¹⁰
 αὐτοῦ ἐνετείλατο.¹¹ Πίστει Μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη¹² 23
 τρίμηνον¹³ ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι¹⁴ εἶδον ἀστεῖον¹⁵ τὸ
 παιδίον· καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα¹⁶ τοῦ βασιλέως. 24
 Πίστει Μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς
 θυγατρὸς Φαραῶ,¹⁷ μᾶλλον ἐλόμενος¹⁸ συγκακουχεῖσθαι¹⁹ τῷ 25
 λαῷ τοῦ θεοῦ ἢ πρόσκαιρον²⁰ ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν·²¹ 26
 μείζονα πλοῦτον²² ἡγησάμενος τῶν Αἰγύπτου θησαυρῶν²³ τὸν
 ὀνειδισμὸν²⁴ τοῦ χριστοῦ· ἀπέβλεπεν²⁵ γὰρ εἰς τὴν
 μισθαποδοσίαν.²⁶ Πίστει κατέλιπεν²⁷ Αἴγυπτον, μὴ φοβηθεὶς 27

¹ μονογενής, only begotten, only. ² ἀναδέχουμαι, undertake, receive. ³ ὅθεν, from where, from which. ⁴ κομίζω, receive, bring. ⁵ ἄκρον, οὐ, τό, high point, boundary. ⁶ ῥάβδος, οὐ, ἡ, staff, rod. ⁷ τελευτάω, die, end. ⁸ ἐξόδος, οὐ, ἡ, departure, exodus. ⁹ μνημονεύω, remember, make mention of. ¹⁰ ὀστέον, τό, bone. ¹¹ ἐντέλλομαι, command, give orders. ¹² κρύπτω, conceal, hide. ¹³ τρίμηνος, of three months, lasting three months. ¹⁴ διότι, because, on this account. ¹⁵ ἀστεῖος, handsome, well-bred. ¹⁶ διάταγμα, τος, τό, edict, command. ¹⁷ Φαραῶ, ὁ, Pharaoh. ¹⁸ αἰρέω, choose, prefer. ¹⁹ συγκακουχέω, suffer ill-treatment with. ²⁰ πρόσκαιρος, temporary, passing. ²¹ ἀπόλαυσις, εως, ἡ, enjoyment. ²² πλοῦτος, οὐ, ὁ, wealth, riches. ²³ θησαυρός, οὐ, ὁ, storehouse, treasure. ²⁴ ὀνειδισμός, οὐ, ὁ, reproach, reviling. ²⁵ ἀποβλέπω, look, pay attention. ²⁶ μισθαποδοσία, ας, ἡ, recompense, reward. ²⁷ καταλείπω, leave, leave behind.

τὸν θυμὸν¹ τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον² ὡς ὄρων
 ἐκαρτέρησεν.³ Πίστει πεποίηκεν τὸ Πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν⁴ 28
 τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων⁵ τὰ πρωτότοκα⁶ θίγῃ⁷ αὐτῶν. 29
 Πίστει διέβησαν⁸ τὴν Ἑρυθρὰν⁹ θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς·¹⁰ ἥς
 πείραν¹¹ λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι¹² κατεπόθησαν.¹³ Πίστει τὰ τεῖχη 30
 Ἱεριχὼ ἔπεσεν, κυκλωθέντα¹⁵ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. Πίστει Ῥαὰβ ἡ 31
 πόρνη¹⁶ οὐ συναπώλετο¹⁷ τοῖς ἀπειθήσασιν,¹⁸ δεξαμένη τοὺς
 κατασκόπους¹⁹ μετ' εἰρήνης. Καὶ τί ἔτι λέγω; Ἐπιλείψει²⁰ γάρ με 32
 διηγούμενον²¹ ὁ χρόνος περὶ Γεδεών,²² Βαράκ²³ τε καὶ Σαμψὼν
 καὶ Ἰεφθάε,²⁴ Δαυὶδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν· οἱ διὰ 33
 πίστεως κατηγωνίσαντο²⁵ βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην,
 ἐπέτυχον²⁶ ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν²⁷ στόματα λεόντων,²⁸ ἔσβεσαν²⁹ 34
 δύναντι πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν³⁰
 ἀπὸ ἀσθενείας,³¹ ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ,³² παρεμβολὰς³³
 ἔκλιναν³⁴ ἄλλοτρίων.³⁵ Ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς 35
 νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν,³⁶ οὐ προσδεξάμενοι³⁷
 τὴν ἀπολύτρωσιν,³⁸ ἵνα κρείττονος³⁹ ἀναστάσεως τύχωσιν·⁴⁰ 36

¹ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ² ἀόρατος, invisible, unseen. ³ καρτερέω, be steadfast, endure. ⁴ πρόσχυσις, εως, ἡ, pouring, sprinkling. ⁵ ὀλοθρεύω, destroy, ruin. ⁶ πρωτότοκος, first-born. ⁷ θίγανω, touch, handle. ⁸ διαβαίνω, go through, cross. ⁹ ἐρυθρός, red. ¹⁰ ξηρός, dry, withered. ¹¹ πείρα, ας, ἡ, attempt, trial. ¹² Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹³ καταπίνω, drink down, swallow. ¹⁴ τεῖχος, ους, τό, wall. ¹⁵ κυκλώω, encircle, surround. ¹⁶ πόρνη, ης, ἡ, prostitute. ¹⁷ συναπόλλυμι, destroy with, perish along with. ¹⁸ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹⁹ κατάσκοπος, ου, ὁ, spy. ²⁰ ἐπιλείπω, fail, fall short. ²¹ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ²² Γεδεών, ὁ, Gideon. ²³ Βαράκ, ὁ, Barak. ²⁴ Ἰεφθάε, ὁ, Jephthah. ²⁵ καταγωνίζομαι, conquer, defeat. ²⁶ ἐπιτυγχάνω, obtain, attain. ²⁷ φράσσω, stop, shut. ²⁸ λέων, οντος, ὁ, lion. ²⁹ σβέννυμι, quench, extinguish. ³⁰ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ³¹ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ³² πόλεμος, ου, ὁ, war, battle. ³³ παρεμβολή, ης, ἡ, camp, army. ³⁴ κλίνω, cause to bend, bow. ³⁵ ἄλλότριος, strange, foreign. ³⁶ τυμπανίζω, torment, torture. ³⁷ προσδέχομαι, receive, wait for. ³⁸ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ³⁹ κρείττων, stronger, more excellent. ⁴⁰ τυγχάνω, obtain, happen.

ἔτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν¹ καὶ μαστίγων² πείραν³ ἔλαβον, ἔτι δὲ
 δεσμῶν⁴ καὶ φυλακῆς· ἐλιθάσθησαν,⁵ ἐπρίσθησαν,⁶ 37
 ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ⁷ μαχαίρας ἀπέθανον· περιήλθον⁸ ἐν
 μηλωταῖς,⁹ ἐν αἰγείοις¹⁰ δέρμασιν,¹¹ ὑστερούμενοι,¹² θλιβόμενοι,¹³
 κακουχούμενοι¹⁴ – ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος – ἐν ἐρημίαις¹⁵ 38
 πλανώμενοι καὶ ὄρεσιν καὶ σπηλαίοις¹⁶ καὶ ταῖς ὀπαῖς¹⁷ τῆς γῆς. 39
 Καὶ οὗτοι πάντες, μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως, οὐκ
 ἐκομίσαντο¹⁸ τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν¹⁹ τι 40
 προβλεψαμένου,²⁰ ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσιν.²¹

Τοιγαροῦν²² καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον²³ ἔχοντες περικείμενον²⁴ ἡμῖν 12
 νέφος²⁵ μαρτύρων, ὄγκον²⁶ ἀποθέμενοι²⁷ πάντα καὶ τὴν
 εὐπερίστατον²⁸ ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν²⁹ τὸν
 προκείμενον³⁰ ἡμῖν ἀγῶνα,³¹ ἀφορώντες³² εἰς τὸν τῆς πίστεως 2
 ἀρχηγὸν³³ καὶ τελειωτὴν³⁴ Ἰησοῦν, ὅς, ἀντὶ³⁵ τῆς προκειμένης³⁰
 αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέμεινεν³⁶ σταυρόν, αἰσχύνης³⁷ καταφρονήσας,³⁸ ἐν
 δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ κεκάθικεν. Ἀναλογίσασθε³⁹ γὰρ 3

¹ ἐμπαιγμός, οὐ, ὁ, scorn, mocking. ² μάστιξ, ἰγος, ἡ, whip, scourge. ³ πείρα, ας, ἡ, attempt, trial. ⁴ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ⁵ λιθάζω, throw stones, stone. ⁶ πρίζω, saw (in two), saw. ⁷ φόνος, ου, ὁ, murder, slaughter. ⁸ περιέρχομαι, go about, go around. ⁹ μηλωτή, ἡς, ἡ, sheepskin. ¹⁰ αἰγίος, of a goat. ¹¹ δέρμα, τος, τό, skin, hide. ¹² ὑστερέω, lack, need. ¹³ θλίβω, press, oppress. ¹⁴ κακουχέω, treat evilly. ¹⁵ ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ¹⁶ σπήλαιον, ου, τό, cave, den. ¹⁷ ὀπή, ἡς, ἡ, opening, hole. ¹⁸ κομίζω, receive, bring. ¹⁹ κρείττων, stronger, more excellent. ²⁰ προβλέπομαι, foresee, provide. ²¹ τελειόω, fill, fulfill. ²² τοιγαροῦν, consequently, therefore. ²³ τοσοῦτος, so great, so much. ²⁴ περικείμεναι, be around, surround. ²⁵ νέφος, ους, τό, cloud, multitude. ²⁶ ὄγκος, ου, ὁ, bulk, encumbrance. ²⁷ ἀποτίθηναι, put off, lay aside. ²⁸ εὐπερίστατος, easily ensnaring, easily entangling. ²⁹ τρέχω, run, exercise myself. ³⁰ πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ³¹ ἀγών, ὧνος, ὁ, struggle, fight. ³² ἀφοράω, fix one's eyes, see. ³³ ἀρχηγός, οὐ, ὁ, founder, leader. ³⁴ τελειωτής, οὐ, ὁ, perfecter, completer. ³⁵ ἀντί, instead of, in place of. ³⁶ ὑπομένω, tarry, endure. ³⁷ αἰσχύνῃ, ἡς, ἡ, shame. ³⁸ καταφρονέω, think little of, despise. ³⁹ ἀναλογίζομαι, consider, think upon.

τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα¹ ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν
 ἀντιλογίαν,² ἵνα μὴ κάμητε³ ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι.⁴ 4
 Οὕτω μέχρι⁵ αἵματος ἀντικατέστητε⁶ πρὸς τὴν ἁμαρτίαν
 ἀνταγωνιζόμενοι·⁷ καὶ ἐκλέλησθε⁸ τῆς παρακλήσεως, ἣτις ὑμῖν 5
 ὡς υἱοῖς διαλέγεται,⁹ Ὡς μου, μὴ ὀλιγώρει¹⁰ παιδείας¹¹ κυρίου,
 μηδὲ ἐκλύου⁴ ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος·¹² ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος 6
 παιδεύει·¹³ μαστιγοῖ¹⁴ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται.¹⁵ Εἰς 7
 παιδεῖαν¹¹ ὑπομένετε,¹ ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεός· τίς γὰρ
 ἐστὶν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει¹³ πατήρ; Εἰ δὲ χωρὶς ἐστε παιδείας,¹¹ ἥς 8
 μέτοχοι¹⁶ γεγónασιν πάντες, ἄρα νόθοι¹⁷ ἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί. Εἴτα¹⁸ 9
 τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν παιδευτάς,¹⁹ καὶ
 ἐνεντρεπόμεθα·²⁰ οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ
 τῶν πνευμάτων, καὶ ζήσομεν; Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας 10
 κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευον·¹³ ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον,²¹ εἰς τὸ
 μεταλαβεῖν²² τῆς ἀγιότητος²³ αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ παιδεία¹¹ πρὸς μὲν 11
 τὸ παρὸν²⁴ οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης·²⁵ ὕστερον²⁶ δὲ
 καρπὸν εἰρηνικὸν²⁷ τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις²⁸ ἀποδίδωσιν
 δικαιοσύνης. Διὸ τὰς παρειμένας²⁹ χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα³⁰ 12

¹ ὑπομένω, tarry, endure. ² ἀντιλογία, ας, ἡ, dispute, contradiction. ³ κάμνω, be weary, ill. ⁴ ἐκλύω, am unstrung, become weak. ⁵ μέχρι, until, as far as (gen). ⁶ ἀντικαθίστημι, oppose, resist. ⁷ ἀνταγωνίζομαι, struggle, strive. ⁸ ἐκλανθάνομαι, forget (altogether), forget entirely. ⁹ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁰ ὀλιγώρῃ, regard lightly, despise. ¹¹ παιδεία, ας, ἡ, training, discipline. ¹² ἐλέγχω, convict, reprove. ¹³ παιδεύω, teach, educate. ¹⁴ μαστιγῶ, whip, lash. ¹⁵ παραδέχομαι, receive, accept. ¹⁶ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ¹⁷ νόθος, illegitimate child, illegitimate. ¹⁸ εἴτα, then, thereafter. ¹⁹ παιδευτής, οὔ, ὁ, instructor, one who disciplines. ²⁰ ἐντρέπω, turn about, reverence. ²¹ συμφέρω, bring together, it is profitable. ²² μεταλαμβάνω, partake of, share. ²³ ἀγιότης, ητος, ἡ, holiness. ²⁴ πάρεμι, be present, have arrived. ²⁵ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ²⁶ ὕστερον, lastly, afterward. ²⁷ εἰρηνικός, peaceable, peaceful. ²⁸ γυμνάζω, train, undergo discipline. ²⁹ παρίημι, neglect, weaken. ³⁰ παραλύω, relax, enfeeble.

γόνατα¹ ἀνορθώσατε·² καὶ τροχιάς³ ὀρθὰς⁴ ποιήσατε τοῖς ποσὶν 13

ὕμῶν, ἵνα μὴ τὸ χῶλὸν⁵ ἐκτραπῇ,⁶ ἰαθῇ δὲ μᾶλλον.

Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν,⁷ οὗ χωρὶς οὐδεὶς 14

ὄψεται τὸν κύριον· ἐπισκοποῦντες⁸ μή τις ὑστερῶν⁹ ἀπὸ τῆς 15

χάριτος τοῦ θεοῦ· μή τις ῥίζα¹⁰ πικρίας¹¹ ἄνω¹² φύουσα¹³ ἐνοχλῇ,¹⁴

καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσιν¹⁵ πολλοί· μή τις πόρνος,¹⁶ ἢ βέβηλος,¹⁷ 16

ὥς Ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ¹⁸ βρώσεως¹⁹ μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια²⁰

αὐτοῦ. Ἵστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα,²¹ θέλων κληρονομήσαι²² τὴν 17

εὐλογίαν,²³ ἀπεδοκιμάσθη·²⁴ μετανοίας²⁵ γὰρ τόπον οὐχ εἴρεν,

καίπερ²⁶ μετὰ δακρύων²⁷ ἐκζητήσας²⁸ αὐτήν.

Οὐ γὰρ προσελγλύθατε ψηλαφωμένῳ²⁹ ὄρει, καὶ κεκαυμένῳ³⁰ πυρί, 18

καὶ γνόφῳ,³¹ καὶ σκότῳ, καὶ θυέλλῃ,³² καὶ σάλπιγγος³³ ἤχῳ,³⁴ καὶ 19

φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρητήσαντο³⁵ μὴ

προστεθῆναι³⁶ αὐτοῖς λόγον· οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον,³⁷ 20

Κἂν³⁸ θηρίον θίγῃ³⁹ τοῦ ὄρου, λιθοβοληθήσεται·⁴⁰ καί, οὕτως 21

¹ γόνυ, ατος, τό, knee. ² ἀνορθώω, restore, strengthen. ³ τροχία, ᾱς, ἡ, wheel-track, path. ⁴ ὀρθός, straight, upright. ⁵ χῶλός, lame, deprived of a foot. ⁶ ἐκτρέπω, turn aside, wander. ⁷ ἁγιασμός, οὗ, ὁ, consecration, holiness. ⁸ ἐπισκοπέω, look upon, oversee. ⁹ ὑστερέω, lack, need. ¹⁰ ῥίζα, ης, ἡ, root, that which grows from the root. ¹¹ πικρία, ας, ἡ, bitterness. ¹² ἄνω, up, above. ¹³ φύω, grow up, spring up. ¹⁴ ἐνοχλέω, trouble, annoy. ¹⁵ μιαίνω, stain, defile. ¹⁶ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ¹⁷ βέβηλος, worldly, profane. ¹⁸ ἀντί, instead of, in place of. ¹⁹ βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ²⁰ πρωτοτόκια, ων, τό, birthright. ²¹ μετέπειτα, afterwards. ²² κληρονομέω, inherit, obtain. ²³ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ²⁴ ἀποδοκιμάζω, reject, reject after testing. ²⁵ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ²⁶ καίπερ, although. ²⁷ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ²⁸ ἐκζητέω, seek out, inquire. ²⁹ ψηλαφάω, touch, handle. ³⁰ καίω, burn, ignite. ³¹ γνόφος, ου, ὁ, darkness, gloom. ³² θυέλλα, ης, ἡ, storm, whirlwind. ³³ σάλπιγξ, ιγος, ἡ, trumpet. ³⁴ ἤχος, ους, ὁ, noise, sound. ³⁵ παραιτέομαι, make excuse, refuse. ³⁶ προστίθημι, add, add to. ³⁷ διαστελλομαι, set apart, fig. to distinguish. ³⁸ κἂν, and if, even if. ³⁹ θιγγάνω, touch, handle. ⁴⁰ λιθοβολέω, pelt with stones, stone.

φοβερὸν¹ ἦν τὸ φανταζόμενον,² Μωϋσῆς εἶπεν, Ἐκφοβός³ εἰμι
καὶ ἔντρομος.⁴ Ἀλλὰ προσεληλύθατε Σιών ὄρει, καὶ πόλει θεοῦ 22
ζώντος, Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ,⁵ καὶ μυριάσιν⁶ ἀγγέλων, 23
πανηγύρει⁷ καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων⁸ ἐν οὐρανοῖς
ἀπογεγραμμένων,⁹ καὶ κριτῇ¹⁰ θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασιν
δικαίων τετελειωμένων,¹¹ καὶ διαθήκης νέας¹² μεσίτη¹³ Ἰησοῦ, καὶ 24
αἵματι ῥαντισμοῦ¹⁴ κρεῖττον¹⁵ λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἄβελ. 25
Βλέπετε μὴ παραιτήσησθε¹⁶ τὸν λαλοῦντα. Εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ
ἔφυγον, τὸν ἐπὶ γῆς παραιτησάμενοι¹⁶ χρηματίζοντα,¹⁷ πολλῶ
μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι:¹⁸ οὗ ἡ φωνὴ 26
τὴν γῆν ἐσάλευσεν¹⁹ τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελται,²⁰ λέγων, Ἔτι ἅπαξ
ἐγὼ σείω²² οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. Τὸ δέ, Ἔτι 27
ἅπαξ,²¹ δηλοῖ²³ τῶν σαλευομένων¹⁹ τὴν μετάρθεσιν,²⁴ ὡς
πεποιημένων, ἵνα μείνη τὰ μὴ σαλευόμενα.¹⁹ Διὸ βασιλείαν 28
ἀσάλευτον²⁵ παραλαμβάνοντες, ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς λατρεύομεν
εὐαρέστως²⁷ τῷ θεῷ μετὰ αἰδοῦς²⁸ καὶ εὐλαβείας:²⁹ καὶ γὰρ ὁ θεὸς 29
ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον.³⁰

¹ φοβερός, fearful, terrible. ² φαντάζω, cause to appear. ³ ἐκφοβος, terrified, greatly terrified. ⁴ ἔντρομος, terrified, trembling. ⁵ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁶ μυριάς, ἄδος, ή, ten thousand, myriad. ⁷ πανήγυρις, εως, ή, festive gathering, festival assembly. ⁸ πρωτότοκος, first-born. ⁹ ἀπογράφω, register, enroll. ¹⁰ κριτής, ου, ό, judge. ¹¹ τελειόω, fill, fulfill. ¹² νέος, new, young. ¹³ μεσίτης, ου, ό, mediator, go-between. ¹⁴ ῥαντισμός, ου, ό, sprinkling, purification. ¹⁵ κρείττων, stronger, more excellent. ¹⁶ παραιτέομαι, make excuse, refuse. ¹⁷ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁸ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ¹⁹ σαλεύω, shake, excite. ²⁰ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ²¹ ἅπαξ, once, once for all. ²² σείω, shake. ²³ δηλόω, show, make clear. ²⁴ μετάρθεσις, εως, ή, change, removal. ²⁵ ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ²⁶ λατρεύω, serve, worship. ²⁷ εὐαρέστως, acceptably. ²⁸ αἰδώς, ους, ή, modesty, shame. ²⁹ εὐλάβεια, ας, ή, awe, reverence. ³⁰ καταναλίσκω, consume, consume utterly.

Ἡ φιλαδελφία¹ μενέτω. Τῆς φιλοξενίας² μὴ ἐπιλανθάνεσθε·³ διὰ **13**
 ταύτης γὰρ ἔλαθόν⁴ τινες ξενίσαντες⁵ ἀγγέλους. Μιμνήσκεσθε⁶ **3**
 τῶν δεσμίων,⁷ ὡς συνδεδεμένοι·⁸ τῶν κακουχουμένων,⁹ ὡς καὶ
 αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι. Τίμιος¹⁰ ὁ γάμος¹¹ ἐν πᾶσιν, καὶ ἡ κοίτη¹² **4**
 ἀμίαντος·¹³ πόρνους¹⁴ δὲ καὶ μοιχοὺς¹⁵ κρινεῖ ὁ θεός. **5**
 Ἀφιλάργυρος¹⁶ ὁ τρόπος,¹⁷ ἀρκούμενοι¹⁸ τοῖς παροῦσιν·¹⁹ αὐτὸς
 γὰρ εἴρηκεν, Οὐ μὴ σε ἄνω,²⁰ οὐδ' οὐ μὴ σε ἐγκαταλείπω.²¹ **6**
 Ὡστε θαρρούντας²² ἡμᾶς λέγειν, Κύριος ἐμοὶ βοηθός,²³ καὶ οὐ
 φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος.

Μνημονεύετε²⁴ τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν **7**
 λόγον τοῦ θεοῦ· ὧν ἀναθεωροῦντες²⁵ τὴν ἔκβασιν²⁶ τῆς
 ἀναστροφῆς,²⁷ μιμείσθε²⁸ τὴν πίστιν. Ἰησοῦς χριστὸς χθὲς²⁹ καὶ **8**
 σήμερον ὁ αὐτός, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Διδαχαῖς ποικίλαις³⁰ καὶ **9**
 ξέναις³¹ μὴ παραφέρεσθε·³² καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι³³ τὴν
 καρδίαν, οὐ βρώμασιν,³⁴ ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν³⁵ οἱ
 περιπατήσαντες. Ἐχομεν θυσιαστήριον,³⁶ ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ **10**

¹ φιλαδελφία, ας, ἡ, love of brothers, brotherly love. ² φιλοξενία, ας, ἡ, hospitality. ³ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ⁴ λανθάνω, escape notice, am hidden. ⁵ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁶ μιμνήσκομαι, remember, recall. ⁷ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁸ συνδέω, bind together. ⁹ κακουχέω, treat evilly. ¹⁰ τίμιος, precious, honorable. ¹¹ γάμος, ου, ὁ, marriage, wedding. ¹² κοίτη, ης, ἡ, bed, sexual promiscuity. ¹³ ἀμίαντος, undefiled, untainted. ¹⁴ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ¹⁵ μοιχός, ου, ὁ, adulterer. ¹⁶ ἀφιλάργυρος, free from the love of money. ¹⁷ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹⁸ ἀρκέω, assist, suffice. ¹⁹ παρίμι, be present, have arrived. ²⁰ ἀνίμι, give up, loosen. ²¹ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ²² θαρρέω, of good courage, have confidence. ²³ βοηθός, ου, ὁ, helping, helper. ²⁴ μνημονεύω, remember, make mention of. ²⁵ ἀναθεωρέω, observe carefully, examine. ²⁶ ἔκβασις, εως, ἡ, outcome, way out. ²⁷ ἀναστροφή, ης, ἡ, conduct, behavior. ²⁸ μιμέομαι, imitate, emulate. ²⁹ χθὲς, yesterday. ³⁰ ποικίλος, varied, manifold. ³¹ ξένος, strange, stranger. ³² παραφέρω, carry away, remove. ³³ βεβαιόω, confirm, secure. ³⁴ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ³⁵ ὠφελέω, profit, help. ³⁶ θυσιαστήριον, ου, τό, altar.

ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ¹ λατρεύοντες.² Ὡν γὰρ εἰσφέρεται³ ¹¹
ζώων⁴ τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως,
τούτων τὰ σώματα κατακαίεται⁵ ἔξω τῆς παρεμβολῆς.⁶ Διὸ καὶ ¹²
Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς
πύλης⁷ ἔπαθεν. Τοίνυν⁸ ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς ¹³
παρεμβολῆς,⁶ τὸν ὀνειδισμόν⁹ αὐτοῦ φέροντες. Οὐ γὰρ ἔχομεν ¹⁴
ᾧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν.¹⁰ Δι' ¹⁵
αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν¹¹ θυσίαν αἰνέσεως¹² διὰ παντὸς τῷ θεῷ,
τοῦτ' ἔστιν, καρπὸν χειλέων¹³ ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. ¹⁶
Τῆς δὲ εὐποιᾶς¹⁴ καὶ κοινωνίας¹⁵ μὴ ἐπιλανθάνεσθε¹⁶ τοιαύταις
γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται¹⁷ ὁ θεός. Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ¹⁷
ὑμῶν, καὶ ὑπείκετε¹⁸· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν¹⁹ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν
ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν,
καὶ μὴ στενάζοντες²⁰· ἀλυσιτελεῖς²¹ γὰρ ὑμῖν τοῦτο.

Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· πεποιθήμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ¹⁸
ἔχομεν, ἐν πᾶσιν καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι.²² ¹⁹
Περισσότερως²³ δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον²⁴
ἀποκατασταθῶ²⁵ ὑμῖν.

¹ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ² λατρεύω, serve, worship. ³ εἰσφέρω, carry inward, bring in. ⁴ ζῶον, ου, τό, living creature, animal. ⁵ κατακαίω, burn up, consume entirely. ⁶ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ⁷ πύλη, ἡς, ἡ, gate, porch. ⁸ τοίνυν, accordingly, therefore. ⁹ ὀνειδισμός, οὔ, ὁ, reproach, reviling. ¹⁰ ἐπιζητέω, ἰς, ἡ, seek for, seek after. ¹¹ ἀναφέρω, bring up, offer. ¹² αἴνεσις, εως, ἡ, praise. ¹³ χεῖλος, ους, τό, lip, edge. ¹⁴ εὐποιᾶ, ας, ἡ, doing of good. ¹⁵ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹⁶ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ¹⁷ εὐαρεστέω, be pleasing, pleased. ¹⁸ ὑπείκω, yield, give way. ¹⁹ ἀγρυπνέω, sleepless, watchful. ²⁰ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ²¹ ἀλυσιτελής, unprofitable, profitless. ²² ἀναστρέφω, return, live. ²³ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²⁴ τάχιον, more swiftly. ²⁵ ἀποκαθίστημι, restore, give back.

Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγών¹ ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα² τῶν 20

προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν κύριον

ἡμῶν Ἰησοῦν, καταρτίσαι³ ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ 21

ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον⁴ ἐνώπιον

αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ: ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἀμήν.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε⁵ τοῦ λόγου τῆς 22

παρακλήσεως: καὶ γὰρ διὰ βραχέων⁶ ἐπέστειλα⁷ ὑμῖν. Γινώσκετε 23

τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον⁸ ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον⁹

ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς.

Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς 24

ἀγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.¹⁰

Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

25

¹ ἀνάγω, lead up, restore. ² ποιμήν, ἐνος, ὁ, shepherd. ³ καταρτίζω, mend, fit. ⁴ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ⁵ ἀνέχομαι, endure, bear with. ⁶ βραχύς, short, little. ⁷ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ⁸ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁹ τάχιον, more swiftly. ¹⁰ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy.